



# Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Ansvarig rektor  
Anneli Gustafsson

Gäller för  
Campus Mölnåls enhet 3

2024-03-25

sid.

## Innehåll

<b>1. Inledning</b> .....	<b>3</b>
Skolans förhållningssätt och vision .....	4
<b>2. Kort analys av fjolårets åtgärder</b> .....	<b>5</b>
<b>3. Undersöka och kartlägga</b> .....	<b>5</b>
Kartläggningsmetoder .....	6
Resultat och analys av kartläggning .....	6
<b>4. Främjande - målinriktat arbete med identifierade friskfaktorer</b> .....	<b>7</b>
Främjande åtgärder.....	7
<b>5. Förebyggande - målinriktat arbete med identifierade riskfaktorer</b> .....	<b>10</b>
Förebyggande åtgärder .....	10
<b>6. Rutin om kränkning sker</b> .....	<b>12</b>
<b>7. Uppföljning av planens främjande - och förebyggande åtgärder</b> .....	<b>13</b>
Slutsatser att ta med i kommande års plan .....	13
<b>8. Utvärdering av arbetsprocessen</b> .....	<b>14</b>
Bedömning av arbetsprocessen .....	14
Slutsatser att ta med i kommande års plan .....	14
<b>Bilaga 1 Styrdokument</b> .....	<b>15</b>
<b>Bilaga 2 De sju diskrimineringsgrunderna</b> .....	<b>16</b>
<b>Bilaga 3 Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling</b> .....	<b>18</b>

# 1. Inledning

Skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling har sin utgångspunkt i skolans uppdrag. Vår vision är att skapa en skola och arbetsplats som är fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling, fri från våld och hot om våld. Vi vill skapa en skola som är fri från begränsande och uteslutande normer.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhälle vilar på. Ingen elev ska diskrimineras, trakasseras eller kränkas. Skolors arbete mot diskriminering och kränkande behandling regleras i diskrimineringslagen och i 6 kap. skollagen.

I Sveriges skolor gäller nolltolerans mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Alla elever ska garanteras en god utbildning i en trygg miljö.

Enligt diskrimineringslagen (2008:567) har varje skola skyldighet att ta fram aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier, och enligt skollagen (2010:800) ska varje skola årligen upprätta en plan mot kränkande behandling. Skolor är därmed skyldiga att bedriva ett systematiskt förebyggande och främjande arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter och för att motverka diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Skolans arbete med förebyggande och främjande åtgärder ska utgå från:

- **Undersök** om det finns risker för diskriminering eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter verksamheten.
- **Analysera** orsaker till upptäckta risker och hinder
- **Vidta** de förebyggande och främjande **åtgärder** som behövs.
- **Följ upp** och utvärdera arbetet.



## Skolans förhållningssätt och vision

Vår skola	
Så här vill vi att vår värdegrund ska genomsyra den dagliga verksamheten:	Campus Mölndal enhet 3 ska präglas av ett vänligt bemötande mellan anställda, elever och gentemot alla andra som av olika anledningar har kontakt med skolan. Kulturen på vår enhet ska kännetecknas av öppenhet och respekt, delaktighet och gemenskap. Under de inledande veckorna har samtliga elever en lektion om värdegrund och likabehandling. Passet lyfter upp och betonar att vuxenutbildningen på Campus Mölndal ska präglas av öppenhet och respekt för varandra och allas lika värde. Där informeras eleverna att det är allas ansvar att påtala diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling som förekommer på skolan samt var de ska vända sig för att anmäla om de ser eller upplever något. De informeras även om att det är varje persons ansvar att förmedla respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar samt

	inte utsätta någon för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.
<b>Delaktighet och ansvar</b>	
Ansvarig för planen:	Anneli Gustafsson, rektor
Planen gäller för perioden:	240401-250401
Elevernas delaktighet:	Elevernas synpunkter framkommer i elevenkäten som genomförs en gång per termin. I det lektionspass som ges i samband med introduktionen av utbildningen har eleverna möjlighet att diskutera och ta del av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. På efterföljande lektionspass arbetar varje klass fram trivselregler och diskuterar allas lika värde. Eleverna har även via klassråd möjlighet att diskutera
Personalens delaktighet:	Personalen tar del av elevenkäten på APT samt har en efterföljande work shop. Där diskuteras och analyseras resultaten samt att det tas fram förslag till fortsatt arbete och fokusområden.

## 2. Kort analys av fjolårets åtgärder

Vid kursstart informerades eleverna om planen mot diskriminering och kränkande behandling samt hur man anmäler om man blivit utsatt. Likabehandlingsplanen innehöll tre fokusområden som tagits fram:

- Alla elever ska känna till likabehandlingsplanen
- Alla elever ska veta vart de ska vända sig om de känner sig kränkta eller illa behandlade
- Inga elever ska känna sig kränkta eller illa behandlade

Frågor som bemötande, likabehandling och demokratisk värdegrund ingick som en naturlig del i undervisningen. Eleverna informerades muntligt om skolans rutiner för att uppmärksamma och utreda eventuella kränkningsfall. Åtgärderna har fungerat väl men vi ser i analyserna av elevenkäterna att vi behöver fortsätta arbetet med värdegrund och allas lika värde.

Under föregående år infördes Drafit som är ett digitalt stöd för registrering av kränkingsanmälningar.

## 3. Undersöka och kartlägga

Som grund för det förebyggande arbetet ska den egna verksamheten undersökas. Skolan genomför kartläggningar med hjälp av olika metoder för att upptäcka eventuella risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkningar eller andra hinder för elevers lika rättigheter och möjligheter.

## Kartläggningsmetoder

- Elevenkät skickades ut under januari 2024.
- Sammanställning av anmälda kränkningar
- Regelbundna elevhälsomöten varje månad
- Stående punkt på rektors samordningsmöte med utbildningsledare, samordnare och administration varje vecka
- Stående inslag på Teamsmötet där utbildningsledare och lärare träffas kontinuerligt
- Work shop på APT

## Resultat och analys av kartläggning

2024 svarade 238 elever av 347 på elevenkäten vilket motsvarar 69%, vilket är en förbättring från föregående år då 63% svarade.

### **Bemötande**

Vi kan se en positiv utveckling på att eleverna tycker att lärarna är trevliga och då siffran i enkäten gått upp från drygt 70% till 83%.

77% av eleverna anser instämmer i frågan att undervisningen anpassas efter deras behov och lika många tycker att de får den tid de behöver och 79% svarar att lärarna motiverar dem till studier. Eleverna (82%) anser att lärarna förklarar så att de förstår. Ett utvecklingsområde som framträder är elevens brist på förståelse för vad som krävs för olika betygssteg. Där svarar 14 elever eller 10% att de inte förstår vad som krävs.

### **Elevens egen insats**

Överlag är eleverna nöjda med den egen insatsen av studierna och 91% uppger att de i olika stor utsträckning använder det undervisningsmaterial och stödmaterial som lärarna anger för kursen. 25% av eleverna på enhet 3 upplever att de inte har de förkunskaper som krävs för att tillgodogöra sig utbildningen. I enkäten framkommer inte om dessa elever läser en specifik utbildning eller om de befinner sig i början eller slutet av utbildningen. Område behöva därför analyseras närmare och en fördjupad kartläggning kan behöva genomföras för att se vilka insatser eller åtgärder som behöver sättas in.

### **Trygghet och trivsel**

81% av eleverna som svarade uppger att de känner sig trygga på utbildningen och 79% att de trivs. Ytterligare 10% trivs ganska bra och är ganska trygga medan 3% eller 6 elever känner sig otrygga och inte trivs på sin utbildning. Vårt mål och ambition är att alla ska känna sig trygga vilket gör att vi ser att vi behöver fortsätta att prioritera vårt arbete med trygghet och trivsel.

### **Likabehandling**

70% av eleverna uppger att de känner till *Planen mot diskriminering och kränkande behandling*, samt att de vet vart de ska vända sig om de upplever att de blir utsatta för diskriminering eller kränkande behandling. Dock svarar 21% att de inte vet att planen finns och 8% förstår inte frågan. Detta indikerar att vi behöver fortsätta att lyfta fram planen ännu mer och bli tydligare i vår kommunikation. Ett utvecklingsområde är att ta fram en förkortad version på de vanligaste språken

kring allas lika värde. Planen benämns även med olika namn i olika dokument och information vilket kan ge upphov till oklarheter i vad som avses.

8%, vilket motsvarar 19 elever uppger att de blivit kränkta eller illa behandlade under studietiden. Nästan hälften, 47%, (9 elever) av dessa uppger att det var kränkta av lärare och 37% (7 elever) att det var av en annan elev. Övriga uppger att det är av annan personal. I huvudsak har det varit verbala kränkningar eller psykosociala kränkningar. Siffrorna är väldigt lika föregående års resultat vilket pekar på att det fortfarande finns ett behov att arbeta vidare med allas lika värde både bland elever och personal.

## 4. Främjande - målinriktat arbete med identifierade friskfaktorer

Syftet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Det främjande arbetet pågår löpande och utan att något särskilt har hänt.

### Främjande åtgärder

Friskfaktor	Känna till skolans värdegrund och medföljande skyldigheter och rättigheter.			
Mål	Alla elever på skolenhet 3 ska känna till skolans värdegrund.			
Åtgärder	Ansvarig	När genomförs åtgärden	Elevers delaktighet i åtgärden	När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp
Genomgång av <i>Planen mot diskriminering och kränkande behandling</i>	Rektor/UL	Vid varje utbildningsstart	Delaktiga i undervisningen	Elevenkäten
I korridoren hänger QR-kod som är länkad till <i>Planen mot diskriminering och kränkande behandling</i> Planen finns på flera språk.	Rektor i samarbete med Kommunikatör en	Innan kursstart i augusti 2024		Elevenkät

Gemensam temadag för lärare och elever kring värdegrundsfrågor	Rektor, UL och lärare	Två månader in på varje termin.	Delaktiga i dagen	Utvärdering i slutet av dagen.
En gemensam materialbank med filmer, undervisningsmaterial och aktiviteter kring värdegrundsarbete	En arbetsgrupp bestående av lärare och UL.	Hösten 2024		Dec 2024
<b>Friskfaktor</b>	Kunskap om rutiner för att anmäla kränkande behandling			
<b>Mål</b>	All personal och elever ska ha kunskap om rutinen för kränkande behandling			
<b>Åtgärder</b>	<b>Ansvarig</b>	<b>När genomförs åtgärden</b>	<b>Elevers delaktighet i åtgärden</b>	<b>När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp</b>
Information i samband med kursstart, på hemsidan och i varje klass gemensamma google classroom.	Rektor/UL	Under våren 2024	Deltagande vid informations/lektionstillfällen	Elevenkäten
Varje klass arbetar fram trivselregler. Dessa finns sedan tillgängliga på deras classroom.	UL/Lärare	Under introduktionsveckorna	Delaktiga i undervisningen och framtagande	Elevenkät och vid klassråd
<b>Friskfaktor</b>				
<b>Mål</b>				
<b>Åtgärder</b>	<b>Ansvarig</b>	<b>När genomförs åtgärden</b>	<b>Elevers delaktighet i åtgärden</b>	<b>När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp</b>




## 5. Förebyggande - målinriktat arbete med identifierade riskfaktorer

Skolans förebyggande arbete handlar om att avvärja och åtgärda de risker man identifierat i verksamheten kring:

- diskriminering
- trakasserier
- sexuella trakasserier
- kränkande behandling
- hinder för lika rättigheter och möjligheter

Detta görs efter vad som kommit fram i resultat och analys av kartläggningen som genomförts.

### Förebyggande åtgärder

<b>Identifierad risk</b>	Kunskap om konflikthantering och kulturella skillnader			
<b>Mål</b>	Trygghet hos personalen i att hantera konflikter			
<b>Åtgärder</b>	<b>Ansvarig</b>	<b>När genomförs åtgärden</b>	<b>Elevers delaktighet i åtgärden</b>	<b>När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp</b>
Fortbildning inom konflikthantering och likabehandling	Rektor	22 maj samt hösten 2024		APT samt elevenkäten
<b>Identifierad risk</b>	Eleverna upplever att skolan inte tar anmälda ärenden på allvar			
<b>Mål</b>	Alla elever ska få snabb återkoppling på insatser och alla ärenden ska anmälas i draftit.			
<b>Åtgärder</b>	<b>Ansvarig</b>	<b>När genomförs åtgärden</b>	<b>Elevers delaktighet i åtgärden</b>	<b>När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp</b>
Snabb behandling av ärendet i draftit	Rektor	Skyndsamt vid anmälan	Eleven måste ta eget ansvar för att göra en anmälan antingen till lärare, UL eller rektor.	Elevenkäten

<b>Identifierad risk</b>	Att elever upplever sig kränkta			
<b>Mål</b>	Ingen ska känna sig kränkt eller illa bemött			
<b>Åtgärder</b>	<b>Ansvarig</b>	<b>När genomförs åtgärden</b>	<b>Elevers delaktighet i åtgärden</b>	<b>När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp</b>
Värdegrundsfrågor ska vara ett kontinuerligt inslag i undervisningen	Lärare	Löpande	Delaktighet i lektioner	Elevenkät
<b>Identifierad risk</b>	Alla elever förstår inte de olika betygsstegen och betygskriterierna			
<b>Mål</b>	Alla elever ska ha god kännedom om betygskriterierna för varje kurs.			
<b>Åtgärder</b>	<b>Ansvarig</b>	<b>När genomförs åtgärden</b>	<b>Elevers delaktighet i åtgärden</b>	<b>När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp</b>
Tydligare genomgång av betygskriterierna och förväntningar vid uppstart av ny kurs.	Lärare	Vid varje kursstart	Delaktighet vid lektion	Kursutvärdering
Varje prov/inlämningsuppgift visar tydligt vilka kursmål som testas.	Lärare	Vid varje prov/inlämningsuppgift	Delaktighet vid lektion	Kursutvärdering

## 6. Rutin om kränkning sker

Med kränkande behandling, eller kränkningar, avses i detta kapitel även diskriminering och trakasserier enligt diskrimineringslagen.

Om en elev har, eller upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska eleven informera/anmäla händelsen till en person som arbetar på skolan. Det är viktigt att ha en löpande dialog med eleverna om vikten av att anmäla händelser till skolans personal. Det ligger ingen värdering i hur vida det är en kränkande behandling eller inte eleven blivit utsatt för utan dennes upplevelse.

### Anmälan

När personal får kännedom om att en elev har eller upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska händelsen anmälas till rektorn. Personal ska även anmäla till rektorn vid kännedom om en händelse som är uppenbart kränkande. Detta gäller både om eleven upplever sig utsatt av elev eller personal.

Rektorn ska så fort som möjligt anmäla detta till huvudman.

Händelsen ska utredas innan personal eller rektor bedömer ifall händelsen är kränkande eller inte.

### Utredning

Utredningen ska ske så fort som möjligt efter att anmälan är gjord. Alla som är inblandade i händelsen ska omfattas av utredningen. Hur omfattande utredningen ska vara beror på vad som har hänt.

Syftet med utredningen är att få tillräcklig information för att kunna bedöma om händelsen har varit kränkande behandling enligt skollagen och för att kunna vidta de åtgärder som behövs för att kränkande behandling ska upphöra.

Om utredningen kommer fram till att händelsen inte har varit kränkande behandling i skollagens mening avslutas ärendet.

Om skolan får flera signaler om att en elev är utsatt för kränkande behandling ska skolan utreda utifrån ett helhetsgrepp i stället för att se varje händelse som separat.

### Åtgärder

Om utredningen kommer fram till att eleven har utsatts för kränkande behandling i skollagens mening ska åtgärder vidtas till dess att kränkande behandling har upphört.

### Uppföljning

Ärendet ska följas upp tills kränkande behandling har upphört. Om kränkande behandling inte har upphört ska befintliga eller nya åtgärder vidtas och följas upp.

### Avslut

När kränkande behandling har upphört avslutas ärendet.

**Digitalt system för hantering av upplevd kränkande behandling, diskriminering och trakasserier**  
Alla steg från anmälan till avslut hanteras i det digitala systemet Visma Draftit.

**Huvudmannens uppföljning av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier**  
Utbildningsförvaltningens förvaltningskontor sammanställer de anmälningar som kommit in från rektorer till huvudman. Sammanställningen rapporteras till utbildningsnämnden.

## 7. Uppföljning av planens främjande - och förebyggande åtgärder

Skolan ska kontinuerligt dokumentera och följa upp sitt arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Främjande åtgärder	Resultat av åtgärden	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?
Förebyggande åtgärder	Resultat av åtgärden	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?

**Slutsatser att ta med i kommande års plan**

## 8. Utvärdering av arbetsprocessen

Bedömning hur arbetsprocessen har fungerat

- Grön = Valfungerande
- Gul = Delvis fungerande
- Röd = Ej fungerande

### Bedömning av arbetsprocessen

Utvärdering av de olika faserna i arbetet	Skolans bedömning
Undersöka och kartlägga	Bra, men något för få svarande vilket gör att vi kanske skulle behöva göra kvalitativa intervjuer med elever för att få ökad kunskap kring vad de anser orsaka kränkning elever emellan och vad kränkningar är.
Analysera	Eleverna kan behöva involveras mer i analysarbetet. Ett väl fungerande elevråd hade kunnat vara till hjälp.
Åtgärda	I och med Draftit har vi fått ökad möjlighet till att systematiskt kunna åtgärda och se mönster i gjorda anmälningar.
Följa upp	De åtgärder som föreslås i handlingsplanen kommer att följas upp nästa år. Vissa frågor är inte samma från tidigare år vilket gör att det inte finns jämförelsesiffror.
Utvärdera	Vi behöver utveckla våra metoder för att utvärdera processen. Idag har vi inga rutiner för att utvärdera processen.

### Slutsatser att ta med i kommande års plan

## Bilaga 1 Styrdokument

Lagstiftningen om förbud mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling av barn och elever i skolan tar fasta på barns och elevers rätt till en trygg skolgång fri från alla former av kränkningar och missgynnanden. Då är det viktigt att personal och elever också känner till vad diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är.

Förbud mot diskriminering och trakasserier regleras i diskrimineringslagen, medan förbud mot kränkande behandling regleras i skollagen. Personal på skolan har anmälningsplikt och förbud mot att diskriminera och kränka elever finns.

De styrdokument som planen utgår från är:

- Skollagen (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

## Bilaga 2 De sju diskrimineringsgrunderna

Diskriminering äger rum när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Sexuell läggning
- Etnicitet
- Religion eller annan trosuppfattning

**Funktionsnedsättning.** Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar, som fanns vid födseln, har uppstått senare eller förväntas uppstå. Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse, du är lika skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

**Ålder.** Med ålder menas uppnådd levnadslängd. Skydd mot åldersdiskriminering omfattar alla och gäller alltså även i skolan. En person kan bli diskriminerad eller trakasserad för att hen behandlas utifrån sin ålder istället för utifrån sin person eller kompetens. Grunden för åldersdiskriminering är allmänna föreställningar om hur unga respektive äldre är, vad de klarar av och vilka drivkrafter de har.

**Kön.** Med kön avses de juridiska könen kvinna eller man. Kön diskriminering handlar om att kvinnor och män inte behandlas som individer. Villkoren styrs i stället av föreställningar om hur de förväntas vara och uppträda utifrån sin könsroll, exempelvis när det gäller fysisk styrka, tekniskt kunnande, socialt ansvarstagande etc. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som avser att ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

**Könsoverskridande identitet eller uttryck.** När någon inte identifierar sig som kvinna eller man, eller genom sin klädsel, kroppsspråk, beteende eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Sexuell läggning. Exempelvis homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Sexuell läggning omfattar en människas hela liv och kan handla om sådant som identitet, samlevnadsform och kärlek. Om heterosexualitet alltid anses vara det "normala" och förväntade blir det en styrande norm, den så kallade heteronormen. Därmed blir det "onormalt" eller "konstigt" att vara homo- eller bisexuell.

**Etnicitet.** När någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla har en etnisk tillhörighet. Alla kan därför bli utsatta för diskriminering. Var och en har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet. En person kan också ha flera etniska tillhörigheter, till exempel om föräldrarna har olika etnisk bakgrund. Nationella minoriteter är etniska minoriteter.

**Religion eller annan trosuppfattning.** Exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Begreppet annan trosuppfattning är kopplat till religiös åskådning. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar omfattas inte av begreppet annan trosuppfattning eftersom de inte har någon koppling till religion. I många religioner och trosuppfattningar bekänner eller bekräftar man



sin tro genom handlingar. Lagen omfattar därför även de uttryck för tro som ingår i ens religion eller trosuppfattning som till exempel regler om kläder, bön, kost och så vidare.

## **Bilaga 3 Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling**

### **Vad är direkt diskriminering?**

Direkt diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Exempel på direkt diskriminering:

- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk (religion)
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen (funktionshinder)
- En skola tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen (sexuell läggning)

### **Vad är indirekt diskriminering?**

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en generell bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Exempel på indirekt diskriminering:

- Alla elever serveras samma mat (elever med religion som förbjuder viss typ av mat diskrimineras)

### **Vad är bristande tillgänglighet?**

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Exempel på åtgärder som kan krävas kan vara att ta bort trösklar eller att erbjuda hjälpmedel som eleven behöver för att kunna delta i utbildningen.

### **Vad är instruktion att diskriminera?**

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, exempelvis en anställd pedagog, att diskriminera någon annan. Instruktion att diskriminera kan ske både direkt och indirekt.

### **Vad är trakasserier?**

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen (2008:567). Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

Exempel på trakasserier kan vara att någon hånar en elev för att han bär kippa eller kallar någon för bög, hora, CP, mongo eller dampunge.

Trakasserier kan också ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

### **Vad är sexuella trakasserier?**

Trakasserier kan också vara av sexuell natur, då kallas de för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller ger närgångna blickar, ovälkomna komplimanger, inbjudningar, anspelningar eller jargong. Det gemensamma för trakasserier och sexuella trakasserier är att beteendet är oönskat och att det är den person som är utsatt som bestämmer om det är kränkande eller inte. De sexuella trakasserierna behöver inte ha koppling till diskrimineringsgrunderna för att anses som sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier definieras i diskrimineringslagen.

### **Vad är kränkande behandling?**

Arbetet mot kränkande behandling regleras i skollagen (2010:800, kap 6). Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering. Kränkningar kan, precis som diskriminering och trakasserier, ske både medvetet och omedvetet samt vid enstaka eller upprepade tillfällen.

Kränkande behandling kan vara:

- Verbalt: skällsord, förolämpningar och sprida rykten
- Socialt: utfrysning, miner och blickar
- Fysiskt: slag, knuffar oönskad beröring och förföljelse
- Text och bild: sms, mms, lappar, klotter, e-post, bloggar, video och chattsidor

Följande exempel kan uppfattas som kränkande behandling:

- Skolpersonal listar synligt så alla kan se de elever som inte lämnat in läxan eller som stör på lektionen
- En elev ger en annan elev en örfil
- Skolpersonal slår till en elev i affekt
- Skolpersonal påpekar en elevs vikt inför klassen
- Elev fotograferar klasskamrater i omklädningsrummet och lägger ut på sociala medier

Personen som utsätter någon annan för en kränkning behöver inte nödvändigtvis ha ont uppsåt eller mena något illa. Det räcker med att den som är utsatt känner ett obehag eller hot. Det är alltid personen som är utsatt som avgör vad som är en kränkning för just honom eller henne.

I fall av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på internet har skolan skyldighet att utreda om kränkningarna har koppling till skolan. Detta gäller även om kränkningar skett på elevernas fritid. Barn- och elevombudet övervakar tillsammans med Skolinspektionen den del av skollagen som gäller kränkande behandling.

### **Vad är repressalier?**

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.